

Viljandi valla mälumängu 9. hooaeg
I vooru KÜSIMUSED - VASTUSED
Oktoober 2024 Saarepeedi rahvamajas

1. „*Olen tüdruk, keda on hakanud huvitama paleontoloogia. Eelajalooliste isendite uurimine tähendab mingil määral musti auke, kus võinuksid olla mu juured. Porgandipeenras tuhnides leian karvase ninasarviku lõualuu ning kirikaaist märke seal kunagi mäletsenud mammuti- ja ürgveisekarjast. Vanaisa eest pean varjama oktoobrilapse märki, koolis aga ei tohi iitsatadagi, mida kõike kodus loetakse ja räägitakse.*“
Millisest raamatust on pärit antud lõik ja kes on raamatu autor?
2. Esmakordne rahvusvaheline tehisarv olümpiaad peeti käesoleva aasta augustis Bulgaarias. Olümpiaadil osales kõigilt kuult mandrilt 200 õpilast, kes võtsid omavahel mõõtu 40 võistkonnana.
Millise koha pälvis olümpiaadil Eesti võistkond?
3. „*Haritud eestlane on nii haruldane asi, et kui ta ka olemas on, peab ta neetult tark olema.*“
Millisest tuntud teosest on see tsitaat pärit?
Variandid:
a) Eduard Vilde „Pisuhänd“
b) Jaan Krossi „Kolme katku vahel“
c) Jaan Krossi „Wikmani poisid“
4. 1980 sai Joel Steinfeld ühele oma laulule tähtajatu esinemiskeelu. Samal aastal ilmus ka üks raamat, mis kandis selle lauluga sama pealkirja.
Mis on laulu ja raamatu pealkiri ning kes oli raamatu autor?
5. Alates 1993. aastast osaleb eestlaste võistkond Rahvustekrossil. 2024. aastal esindasid rahvuste motokrossil Eestit Gert Krestinov, Harri Kullas ja Tanel Leok. Nad saavutasid 19. koha.
Milline on olnud aastate jooksul eestlaste parim koht Rahvustekrossil?
6. Pärnu linn on tuntud kui suvepealinn. Mis aastast alates? (eksimisvõimalus +/- 2 aastat)
7. Kuulus Hollywoodi näitleja Hedy Lamarr (1914-2000) oli ka andekas leiutaja. Ta leiutas sagedushüplemise kontseptsiooni, mis sai tänapäeval väga levinud tehnoloogia aluseks. Nimeta kaks tehnoloogiat, kus seda kontseptsiooni rakendatakse.
8. Millises Eesti vallas asub pärandkultuuri objektide nimekirja kantud Timmkanali paljand?
9. Mida tähendab kulinaarias termin *julienne*?
10. Hiljuti jõudis kinodesse uus Eesti film "Vari", mis räägib kirjanik Juhan Liivi elust. Jutustus "Vari" sai Juhan Liivi elus ja loomingus murdepunktiks. Eriline oli ka selle teose sünd.
Kui kaua kirjanik seda jutustust kirjutas?
11. Hollandis asuv LAM muuseum pidi prügikastist välja korjama sinna visatud kunstiteose. Üks muuseumitöötaja arvas nimelt, et tegemist on vedeleva rämpsuga ja otsustas need minema visata, saamata aru, et see on hoopis eksponaat. Tegemist on Prantsuse kunstnik Alexandre

Lavet' teosega «Kõik head ajad, mida me koos veetsime», mis koosnebki kahest ... põrandal. Täida lünk, millest kunstimeos koosneb?

12. Kes on see Eesti naislaulja, kes laulab Stingi laulu "Fields Of Gold" eesti keeles ja mis on laulu pealkiri?
13. Filmis „Viimne reliikvia” on stseen, kus Agnes ja Gabriel lähevad Tallinna ja ööbivad teeäärses kõrtsis. Kus aga ööbivad nad Tallinna minnes jutustuses “Vürst Gabriel ehk Pirita kloostri viimsed päevad”?
14. MTÜ Käoraamat teatel leiti käesoleva aasta juuli viimasel nädalavahetusel Eestis uus orhideeliik - sale tanukeel. Millisest maakonnast orhidee avastati?
15. 1. aprillist 1948 sai Kawe uueks nimeks kondiitritoodete vabrik Kalev. Nimemuutus toimus ideoloogilistel põhjustel, keegi käis ministrile kaebamas, et Kawe nimi oli kunagi moodustatud tolleaegsete omanike initsiaalidest. See ei olnud sobiv nõukogude ettevõttele. Kiiresti korraldati nimekonkurss, kuhu esitati kaks ettepanekut – vaid ühe häälega jäi peale nimi “Kalev”.
Mis oli teine nimi, mis konkursile esitati?
Variandid:
a) Lenini Komm
b) Punane Kompu
c) Pioneer
16. 19. sajandi keskel oli Vene riigivõimu poolt Tartu õpperingkonna kuraatoriks määratud Gustav von Graffströmil pretensioone Ülikooli raamatukogule. Nimelt avastas ta korralageduse raamatute paigutamisel ja ta kehtestas uue korra.
Kuidas tuli raamatud edaspidi paigutada?
17. Mismoodi nimetati sadakond aastat tagasi eestlasi, kes püüdsid kõigest väest olla sakslased?
18. Tartu proua ostab ühelt kohalikult naiselt turul piima ja tal tekib kahtlus, et see piim võib olla natuke leige ja küsib: “Perenaine, kas see viimati soe piim ei ole?”. Perenaine ehmatub ja ütleb: “Essä jummal, susi ju es nüssä!” Tartu proua ei tundnud kohalikku murret.
Millise looma piimast proua enesele teadmata rääkis?
19. Mis aastal tegi esimese mobiilikõne Martin Cooper Motorolast? (eksimisvõimalus +/-3 aastat)
20. Lääne-Saaremaal asuvad Kodara mäed, mida nimetatakse ka teise nimega. Millise nimega?
21. Kõrvitsaliste sugukond on tõeliselt mitmekesine ja sinna kuulub 820 liiki 119 perekonnast. Eestis kasvab metsistunud üks harvaesinev umbrohi, mille juuri on kasutatud rahvameditsiinis valuvaigistina ning reuma ja kõha vastu. Mis on selle kõrvitsalise nimi?
22. Viljandi linna üks omanäolisemaid objekte on Trepimägi, mis ühendab vanalinna ja järveäärset kanti. Mitu astet on Trepimäel? (eksimisvõimalus +/-10)
23. Nimeta need kaks Eesti näitlejat, kes on kaasa löönud populaarses Netflix'i sarjas "Vikings: Valhalla"?

24. Aastatel 1978-1989 tegutses Eestis pop-rock bänd Vitamiin. Bändist on läbi liikunud palju suurepäraseid Eesti muusikuid - Anne Veski, Marju Länik, Aivar Mäe jne, kokku 20 erinevat liiget. Üks liige on bändis tegutsenud läbi aastate algusest lõpuni. Kes?

VASTUSED:

1. Paleontoloogi päevaraamat, Kristiina Ehin
Allikas: Paleontoloogi päevaraamat - Apollo
2. 2. koha
Allikas: Maailma esimeselt kooliõpilaste tehisarv olümpiaadilt tõi Eesti tiim koju hõbemedali | Tartu Ülikool
3. Jaan Krossi "Kolme katku vahel"
4. „Eile, täna, homme”. Raamatu autor Karl Vaino
Allikas: Mnemoturniir: 3000 küsimust ja vastust. (2003) Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus.
5. 4. koht
Allikas: Eesti koondis lõpetas Rahvustekrossi Inglismaal 19. kohal - Eesti Mootorrattaspordi Föderatsioon
6. 1996
Allikas: Pärnu linn, Eesti suvepealinna turismiinfo
7. Bluetoothis ja Wi-Fi-s
Allikas: Hedy Lamarr | Juudi näitleja ja leiutaja (eferrit.com)
8. Häädemeeste vallas
Allikas: Pukk, T. (2000). Ikla, Häädemeeste, Uulu. Tallinn: Maalehe Raamat.
9. Peenikesteks ribadeks tükeldatud köögivilja.
Allikas: Mnemoturniir: 3000 küsimust ja vastust. (2003) Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus.
10. Juhan Liiv kirjutas jutustuse loomepalangu ajal kaheksa päevaga 1892. aasta sügisel.
Allikas: Juhan Liiv – Liivi Muuseum
11. muljutud õllepurgist
Allikas: <https://kultuur.postimees.ee/8111243/hirnu-herneks-muuseumis-viskas-tootaja-prugisse-purgid-mis-olid-hoopis-hinnaline-kunstiteos>
12. Maarja "Kuldne põld"
Allikas: Maarja - Kuldne Põld
13. Heinaküünis
Allikas: Vürst Gabriel ehk Pirita kloostri viimsed päevad/7 – Vikitekstid
14. Valga maakonnast (Läti piiri äärest)
Allikas: Meil on uus orhideeliik | Loodusajakiri
15. Punane Kompu
Allikas: Brändist - Kalev Eesti armastatumad šokolaadid ja maiustused
16. Köited tuli panna ritta suuruse järgi.
Allikas: Mnemoturniir: 3000 küsimust ja vastust. (2003). Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus.
17. Kadakasakslased
Allikas: Kadakasaksluse mõiste sõdadevahelise Eesti avalikus arvamuses | kultuur | ERR
18. Hundi
Allikas: Soe, susi, sutt: see tähendab Mulgimaal hunti | Loodusajakiri
19. 1973. aastal
Allikas: Õpilase teaduse entsüklopeedia. (2015). Tallinn: Varrak.
20. Liibanoni mäed.
Allikas: Lääne-Saaremaa kõrgustik - Eesti Entsüklopeedia

21. Harilik koeranaeris.

Allikas: Põldma, P., Niiberg, T. (2007). *Kõrvitsaraamat*. Tallinn: Maalehe Raamat.

22. Trepp on viiejärguline ja sel on 158 (166) astet.

Allikad: *Trepimägi Viljandis | Puhka Eestis*

Trepimäe tänava trepi kaks sünnilugu

23. Pääru Oja ja Henessi Schmidt

24. Peeter Vähi